

Ülembsootska Vabarna Jalmar:

„Hüa' seto' Setomaal ja üle ilma! Andku' Peko vahtsöl aastagal meelega kõigilõ tervüst, tarkust ja üttheoitmist!”

Õnnitlõmi leelokoori
Verska Naase'
ja Orasõ Janikat
Vabarna Anne nimelidsõ
preemia puhul!

Kauksi Ülle:
„Telli' hindäle
ja umastõlõ
Setomaa
aoleht!”

Setomaa

Hind 2 eurot

Detsember 2025, nr 12 (433)

Välländmist tugõ Setomaa Kultuuriprogramm

Vahel Setomaa valla leht

Hüväste, 2025!

KAUKSI ÜLLE

JAANUAR. Aastak 2024 lõpõtõdi aastagalõpumatkuga' ütsäh küläh. Tsõor umalõ kodo-kandilõ pääl ja vahtsõhe aastagahe tervenä ja ilolidsõ meelega.

Talsipühi aigu käve Setomaal filmi tegemäh Bettany Hughes, maailmatasõmõl briti kiränik ja aokiränik.

Seto Käsitüü Kogo hõigaš vällä kirikinda aastaga. Sai näid kaetus, koetus, joonstõdus. Kirikinda võistlus lõppi Seto Kuningriigih ja meistrist sai Jacobsoni Külli. Timä kudi latsi joonstusvõistlusõ võidutüü perrä kinda', midä sai nätä' Talinah märdilaadõh. Sääl lätsi' nä oksjonilõ.

6. jaanuaril tetti Võro liinagaleriüh vallalõ Kriguli Meelise näütüs „Kumarda kundsõni“, timä näütüsel olli' savipildi' lauluimmist.

Talsipühi aigu tekk üm näütüse „Viiskümmend hürmavat hetke Setomaalõ“ kujunduskunstnik Urmi Evelin. Kaia' sai puultsata Setomaa asutusilõ kujondõt loko, mia' ao joosul valmis saanu' ja Setomaa pilti kaunistasõ'.

Õt Setomaa leht sai sügüse 30 aastakka vanast, naati valmistuma juubõlist lugudõga lehe aoluust.

VEEBRUAR. Tähistedi Meremäe ja Obinitsa raamadukogodõ 100. sünnüpäivä. Alostõdi pidoligult ka Eesti raamadu 500. sünnüpäivä. Raamaduaastakka tähistivä' kuuh Obinitsa iäka' ja latsiaialatsõ' ni kohaligu' kiräniku' Lillmaa Tiina iistvõttõl. Pidolik avaminõ tetti Leeloimä kujo man ja aoluu miildetultõminõ raamadukogoh. Niisama pidolik sündmus tetti ka Meremäel Lahe Anni iistvõttõmisõl.

Alostõdi Võromaa Arenduskeskusõga projekti „Umakultuur mi ümbre“. Oppaja' sai' kooltust. Tulõmusõst kuurdu vällä internetih saada ollõv opimaterjalidõ kogo. Niisamatõ omma' koolimaja' umakeelitsit silte ni vanasõnno ku muid ütlemisi täüs kleebit.

Väike Hellero sai 30 aastakka vanas. Ni Orasõ Janika, Valgu Meele, Palolilli Mari ni tõisi kuuhtüüh sai' valmist seto leelo oppõvideõ'.

Aastaga alostusõh naati valmistuma vahtsõdõ tiätitrukke esitamisõst. Talinah tegutsõs Tormi Pireti juhatusõl Veerna Vorkats. „Tähejoromäng“ etendü imäkeelepäiväl. Obinitsa Uus Teater alost Kauksi Ülle „Pulmamaja“ opmist ni tuud mängtü juunih ja augustih Obinitsa tiätiriküühnih.

Veebruarih peeti Obinitsah ka Eesti Vabariigi 107. sünnüpäivä. Paraat oll' viil võimsamp ku eelmidsõ' aastaga'.

21. veebruaril kuulotõdi vällä Setomaa valla vahtsõ' avvukodaniku': Piholaanõ Guuri, Luigasõ Inara, Kapteni Endel ja Riitsaarõ Evar.

MÄRTSI lõpuh käve' Eesti reiskõrraldaja' Setomaa avastamah.

Märtsimõ om Taarka preemia kätteandmistõ aig. Üte preemia sai Kriguli Meelis üm seto uusloomingu iist (näütüs „Kumarda kundsõni“ ja muu looming) ja tõõsõ Nassari Elvi setokeelidsõ loomingu iist. Setomaa leheh ilmus juba hulk aastakkõ Elvi tiidüsilikkõ kirätükke.

Seto Kongressi Vanõmbidõ Kogo päävänõmba Rahasepä Raineri iistvõttõmisõl nakaš tihedämp kuuhtüü Võrokõisi Kongressi Vanõmbidõ Kogoga ni tetti ütine petitsioon seto ja võro kiili kaitsemisõst.

Kalsi Aldol ilmu „Petserimaa eloluuraamat“. Sääl om hulga Petserimaaaga, Setomaaaga kõudet innitsidõ ja parhillatsidõ inemisi elolugusit. Vajalik teos.

APRILLIH alost' 20. aastaga juubõli tähistämist Obinitsa Galerii. Avati näütüs Riitsaarõ Evari kivitrüki pildest sari päälkiräga „Kokkomäng“. Septembrih avati sama näütüs lisast Evari maalõga' Tallinn Art Space galeriüh. Toimu ni valla-lõtegemisõ ku lõpupido Baaba ja Ka kontsertega.

Aprillil lõpuh käve Seto Käsitüü Kogo reisil Transilvaaniah. Reisi iist massi' reisilidsõ

Rongiliiklus Saatse Kuningriigih.

Virro Kersti pilt

umast karmanist. Programmi juhtõs Jacobsoni Külli. Nätti vanna puuehtuskunsti, külä puukerikit, käsitüü muuseummõ-tiükodasit, maskimeistrit, tsuvvaumblojat.

Seto Küük tekk suvõst ettevalmstusi ja kõrrald' kursusi. Mahesüük om tähtsä.

MAIKUUH peeti uhkõlt Obinitsa pensionäride seltsi 30. aastagapäivä.

Seto pitsi võistlusõ võitsõ Einama Elli.

JUUNIH oll' Seto Instituudil Setomaa 3 kogoteosõ esitlõs. 512-lehekülelise teosõ põhitõgija' olli' Pajusalu Karl, Alumäe Helen ja Raudoja Ahto. Ilmu ka vahtsõnõ setokeeline Täheke Laaneotsa Annela iistvõttõmisõl.

Raamaduaastak läts edesi ilokirändüse lainõl. Ütel puult Obinitsa juuriga kiränik Kuppär Kristi linnaš parnassilõ umakeelidsõ luulõkogoga „Tei tuu tii“. Obinitsa Galeriih peeti külälisõrohkõ esitlõspido. Kristi romaani „Viimane lusikas“ hinnati Eesti romaani võistlusõl eripreemiaga. Tuu ja vahtsõnõ luulõkogo om ja vällä ant ja tulõmah om ka jõistõlnu romaani umakeelidsõnõ.

Obinitsah peeti Obinitsa muuseumitarõ 30. sünnüpäivä ja Obinitsa küläpäivä.

Obinitsa tiätiriküühnih esitendü Obinitsa Uuel Teatrilt Kauksi Ülle tükk „Pulmamaja“. Tiätiril oll' 2025. aastagal viies huuaig.

FUFF – soomõugri filmifestival tõi Uusvatta huvtava programmi. Valmisi mitu lühkõ

filmilõ seto ainõtõl külälislavastajidõ sissekaemisõ perrä.

28. juunil peeti Seto Leelopäivä. Oll' rongkäük, hümn, kooridõ etteastõ', Zetodõ kontsert, käsitüülaad ja söögilet'. Leelotõdi lava pääl ni kõivõ oll.

JUULIH peeti vana jaanipäivä teenistüst juba vahtsõst remonidit Miikse kefkõh. Om õnnahunu ilostõ vana ja vahtsõnõ kokko panda'. Muidogi võtt tuu harinõmist iäkil keriguhkäujil.

Jaanikivi man tutvust' Valgu Heiki ümma kavvakiroto' ja inne tuud pikält uurit Jaanikivi raamatut päälkiräga „Miikse Jaanikivi ja jaanipäev.“

15. Ostrova Festivali pand' ilm proomilõ, a sai peetiis ja vahtsõnõ om jo 2026. aastagast vällä kuultõ.

Obinitsah panti nulgakivi aiasaaduisi väärandamisõ keskusõlõ. Varsti om tuu valmis. Külärahas sai juba seeh tiiru ar kävvu'.

Juuli viimätsil päivil esitendü Anzelika Mahetalõh Seto Kuningliku Tiatri üleilma edimäne setokeeline ja ainulinõ rokkmuusikal „Seto Odüsseia“. Eel-esietendüsele tull' kokko Seto ja Võromaa rahvas, põhilidsõlt üle 60-liikmõlidsõ miiskunna umadsõ'. Istuti ka haina pääl, pingi' sai' kõrdapiteh täüs. Näüdendist sai Eesti suvõtiätiridõ lavastustõ tippu maandunu sündmus. Kiä viil õs näe', saa kaia' 2026. aastaga suvõl.

AUGUSTIH peeti Saatseh Seto Kuningriigi. Pääkõrraldaja Kala Ingrid näüdäs nigu õks hinnäst hüä tiimipääliku ja tippkõrraldajana. Kõik oll' illoš ilmast

pääl. Rongikõnõ sõit ja nii sai ka Saatse muuseum Kuningriigiga ütte. Ülembsootskast valiti Vabarna Jalmar. Au tälle!

Seto Kostipäiv oll' õks hüä söögi ja rahvarohkõ. Kostipäiväl esitlesi Kauksi Ülle ümma vahtsõt luulõkoko „Vaim om mino kihä osa“.

SEPTEMBRIH esitleti Ilmaveerel Epifolium Caterva vahtsõt albumit „Setomaa värvid“. Iisak Sulev Andreleri juhiti ansambli esih huvtavat vahtsõt tõlgõndusi vannost harinu laulõst ja viisest. Krigulidõ perre aid sai kauni kodo aia tunnustusõ.

OKTOOBRIH peeti nigu õks Setomaa sünnüpäivä ja seto nädälit.

Taro Igoril õnnahu Seto ja Võro Kongressidõ palvõl sisse viiä' muudatus rahvastigugistrih, nii õt saat umast imäkelest, küll murdõ nime all märki' seto vai võro keele.

Seto Instituudi tiidüstüide võistlusõ preemia sai Viljandi Kultuuriakadeemia õpilasõ Kängsepp-Prosti Tiuu tüü seto naase kitasnikõ ja sukmanitõ tunnustusõst ni kleidikolleksioon „Ode ja oed“.

NOVEMBRIH tähistedi Seto Instituut 15 ja aoleht Setomaa 30 sündmuisi Seto Instituudi kõrraldõt konverentsiga.

Esitleti Raudoja Ahto vahtsõt raamatut „Eesti ja Vene vahel – minu lood Petserimaalt“. Esitlõspido tetti ka Talinah Hõimuklubi sündmusõl.

Peeti Sarvõ Öiõ 70. aastaga juubelit, kohe tull' timä umat-

sit ja avvustajit kokko lähkõlt ja kavvõst.

DETSEMBRIH jaati Vabarna Anne preemia'. Vallasisedsega avvustõdi leelokoori Verska Naase' ja vallavälidsõ sai Orasõ Janika.

Om hüä miil, õt lännü aastagast sai tukõv raamadu- ja tiätriaastak. Oll' ka filmisündmus, kinda-aastak, kunstnigu' Kriguli Meelis ja Riitsaarõ Evar näütsi' kütset kunsti.

Valimisõ' sai' tettüs. Suurõ' pido' kõrdapiteh peetüs. Om hüä miil toimõta' Setomaa aolehte. Om, midä kirota' ja midä püüdä' pildi pääl.

Hüväste, 2025!
Tereh tulõmast, 2026!

Pakutrükkih jõulupildi omma' tennü' Setomaa kuulõ Meremäe õpmiskotusõ õpilasõ Riitsaarõ Evari juhõndamisõ perrä.

Auhinna võtsid vastu Ilmaveere eestvedajad Lauri Mäesepp ja Lenna Kuurmaa.

Foto: Kadri Talivärsing

Lõuna-Eesti turismitunnustuse sai Ilmaveere

28. novembril Tartus toimunud Lõuna-Eesti turismikonverentsil „Üle läve“ anti pidulikult üle Vello Saare nimeline turismitunnustus, mille pälvis Ilmaveere keskus.

LIIS HAINLA

Lõuna-Eesti Turismiklastri kommunikatsioonijuht

Vello Saare nimelise tunnustuse eesmärk on tõsta esile ettevõtmisi, mis toovad Lõuna-Eesti turismimaastikule värsked ideid ja uut mõtlemist, kandes edasi legendaarse turis-

miveduri Vello Saare pärandit. Auhinna võtsid laval vastu Ilmaveere eestvedajad Lauri Mäesepp ja Lenna Kuurmaa.

„Vello Saare turismitunnustus on meile suur rõõm ja au. Oleme tänulikud, et meie teekonda ja püüdlusi on märgatud. See tunnustus annab meile indu juurde, et jätkata oma unistuste elluviimist siin maailma serval – Ilmaveerele,“ kommenteeris võitu Lauri Mäesepp. Lõuna-Eesti Turismiklastri juhi Kanni Kallastu sõnul on Ilmaveere loonud Setomaa suurepärase lava, kus piirkond ise saab peaosas.

„Endisest koolikirikust on kujunenud terviklik elamuskeskus, kus arhitektuur, nulljäät-

meköök, oma aiand, loomad, loodus ja kultuuriprogrammid jutustavad ühist lugu. Setomaa võib olla väike, kuid maailma mastaabis täiesti täiuslik sihtkoht,“ sõnas Kallastu.

Eripreemia läks Põlvas tegutsevale Tillu kohvikule. Kallastu sõnul on see väikesest Põlva paigast kujunenud aastaringseks tõmbenumbriks. Tillu teemanädalad ja pop-up pagarikojad on toonud piirkonda külastajaid ka madalhooajal ning loonud tugeva koostöövõrgustiku kohalike tootjatega. Žürii kiitis ka Tillu legendaarseid kaneelisaiu, mis on saanud piirkonna omamoodi sümboliks.

Vello Saare turismitunnustust antakse välja teist aastat

järjest. Kokku esitati tunnustusele tänavu kümme silmapaistvat kandidaati üle Lõuna-Eesti. Möödunud aastal pälvis peauhinna kaasaegset tööpühkust edendav RemoteNow Club ning terviseturismi eripreemia sai Tartu Maratoni pikaajaline juht Indrek Kelk.

Tunnustust annab välja Lõuna-Eesti Turismiklastri koostöös piirkonna arendusorganisatsioonidega. Žüriisse kuulusid tänavu Tiit Toots, Lennart Liba, Aive Tamm, Riina Savisaar ja Kanni Kallastu, tervise- ja heaoluteemade ekspertidena panustasid Ulla Preenen ning Värskas Kuuroratravikeskuse esindaja ja Vello Saare pärandi hoidja Marika Saar.

Setomaa vallavolikogu esimehena jätkab Urmas Sarja

Setomaa valla valimiskomisjon registreeris 25. novembril 2025 otsusega nr 10 uue koosseisu vallavolikogu liikmed. Lähtudes eeltoodust, kutsus valimiskomisjoni esimees Martin Sulp kokku uue koosseisu esimehe volikogu istungi, mis toimus 28. novembril Mikitamäe teeninduspunktis.

Istungi päevakorras olid volikogu esimehe ja aseesimehe valimine ning vallavalitsuse lahkumispalve ärakuulamine.

Volikogu esimehe kandidaadiks esitati Urmas Sarja, kelle kandidatuur leidis salajasel hääletamisel toetust üheksalt volikogu liikmelt. Vastuhääli anti kuus. Sellise tulemu-

sega osutus Urmas Sarja uuesti valituks Setomaa vallavolikogu esimeheks.

Aseesimehe kohale esitati kaks kandidaati: Piret Kase ja Arno Vares. Piret Kase kogus salajasel hääletusel üheksa häält ja osutus valituks. Arno Vares sai kuus häält.

Nii Urmas Sarja kui ka Piret Kase kuuluvad valimisliitu Ühine Setomaa, kellel on uues 15-liikmelises Setomaa vallavolikogus kokku üheksa kohta.

Istungil kuulati menetluskorras kohaselt ära ka senise vallavalitsuse lahkumispalve, mis esitatakse pärast uue volikogu ametisseastumist.

REIN JÄRVELILL

Setomaa vallavolikogu esimees Urmas Sarja. Foto: Rein Järvelill

Setomaa vallavolikogu valis Raul Kudre tagasi vallavanemaks

Setomaa vallavolikogu kogunes esmaspäeval, 15. detsembril istungile Värskas kultuurimajas, kus päevakorra keskseteks teemadeks olid vallavanema valimine, volikogu tasude ja hüvitiste määramine ning alatiste komisjonide moodustamine ja juhtide valimine.

Vallavanema kandidaatidena seati üles Raul Kudre ja Arno Kirsimägi. Salajasel hääletusel anti kokku 14 häält, millest Raul Kudre sai kaheksa ja Arno Kirsimägi kuus häält. Volikogu otsusega valiti Setomaa vallavanemaks Raul Kudre.

Volikogu määras vallavanema töötasuks 3400 eurot kuus.

Istungil kinnitati uued tasu- ja hüvitise määrad Setomaa vallavolikogu liikmetele, millega ajakohastati senist tasustamise korda. Volikogu otsustas moodustada ka alatised komisjonid ning valis nende esimehed ja aseesimehed.

Volikogu komisjonide moodustamine ja juhtide valimine loob aluse uueks tööperioodiks ning tagab Setomaa valla arengu, eelarve, hariduse, kul-

tuuri, sotsiaal- ja külaelu ning turvalisuse valdkondade strateegilise juhtimise.

REIN JÄRVELILL

Vallavolikogu komisjonid

- **Arengu- ja planeeringukomisjon**
Esimees: Even Toomas
Aseesimees: Raivo Kunst
- **Eelarvekomisjon**
Esimees: Imre Liivago
Aseesimees: Even Toomas
- **Haridus- ja noorsookomisjon**
Esimees: Lauri Mäesepp
Aseesimees: Aare Hörn
- **Kultuuri- ja spordikomisjon**
Esimees: Aarne Leima
Aseesimees: Lauri Mäesepp
- **Külaelukomisjon**
Esimees: Piret Kase
Aseesimees: Aarne Leima
- **Majandus- ja turvalisuskomisjon**
Esimees: Raivo Kunst
Aseesimees: Imre Liivago
- **Revisjonikomisjon**
Esimees: Jüri Saar
Aseesimees: Rein Kooser
- **Sotsiaalkomisjon**
Esimees: Aare Hörn
Aseesimees: Rein Kooser

Setomaa vallavanem Raul Kudre.

Foto: Rein Järvelill

Julgeolek, areng ja kogukond: Setomaa tänased väljakutsed

Viimastel aegadel on meie piirkonnast ehk piirilalt tulnud tavapärasest rohkem ärevaid sõnumeid. Selle põhjuseks on kindlasti Saatse saapa sulgemine ning sellele järgnenud suur tähelepanu nii Eesti kui ka välismaedias. Õeldakse, et igasugune tähelepanu – olgu see positiivne või negatiivne – toob lõpuks kasu, kuid see jääb igapäevasele enda hinnata. Minu isiklik tunnetus on, et ärevuse tase on kasvanud ning võimalikele ohtudele mõeldakse senisest enam.

Millised võiksid olla valla ja piirkonna edasised sammud? Ajalehe ilmumise ajaks on toimunud nn Setomaa asjatundjate komisjon, mille päevakorras olid piiriäärse piirkonna praegused tegevused ning tulevased leevendusmeetmed seoses Saatse saapa sulgemise, punkrite rajamise ja üldise julgeolekulokorraga. Setomaa on tulnud välja mitmete ideede ja ettepanekutega.

Esiteks peaks riik looma Kagu-Eestisse nn „õiglase julgeoleku fondi“. Selle eesmärk oleks katta piirkonnas toimuvate õppuste häiringud, piirivalvega seotud tsiviiltaristu kasutamine ning toetada noorte püsivust ja tagasipöördumist piirkonda. Siin võib tuua paralleele programmidega nagu „Noored Setomaale“ ning mitmete teiste sarnaste algatustega.

Teiseks oluliseks küsimuseks on Euroopa Liidu välispiiri programmi tegelik käivitamine. Kuigi piirkonda külastavad kõrged külalised ja vajadustest räägitakse palju, ei ole seni näha konkreetseid tulemusi. Siin on vajalik ametkondade suurem pingutus, et piiriäärse piirkonnas saaks ellu viia hädavajalikke infrastruktuuriinvesteeringuid ja arendustegevusi.

Kolmandaks ei tohi unustada ka väiksemaid, kuid sisuliselt väga olulisi samme. Sügisel toimunud ametnike välitööde seminari kokkuvõtteid näitasid selgelt, kuidas saaksime paremini võimestada omakultuuri, tõsta piirkonna turismiatraktiivsust, panustada haridusse ning toetada kogukondlikku arengut laiemalt.

Riigiga suhtlemise kõrval pakuvad aga rõõmu kohalikud ettevõtted ja nende edusammud. Viimase aja üheks olulisemaks sündmuseks oli kindlasti uue Värskas Konsumi avamine Coop Põlva poolt. Sellised investeeringud annavad inimestele kindlustunde, et piirkonda väärtustatakse ja sellega arvestatakse.

AS Värskas Veekeskus renoveerib oma majutusruume, mis on küll märkimisväärne investeering, kuid samas selge sõnum, et külalised on siia oodatud üle kogu maailma. Ilmaveerele valmib väiksem spaakeskus ning puidutööstusettevõtte rajavad uusi lao- ja tootmishooneid.

Uuelt volikogult ootan siiralt sisukat ja arengutele suunatud koostööd. Tühi vastandumine ja süüdistamine ei vii Setomaa valda edasi. Edu toovad selged sihid, head ideed ja koostöine tegutsemine. Püüdkem volikogus hoida seda, et me ei nulliks inimeste pikaajalist tööd Setomaa kultuuri- ja turismiturunduses lihtsa poriloopimisega. Enamasti teevad seda need, kellel endal puuduvad sisulised arenguideed.

Ees seisab rahulik jõuluaeg. Rahu südamesse ja kingid kuuse alla!

RAUL KUDRE,
vallavanem

Rõõmsalt vastu jõuluvaheajale

PILLE LIBLIK

Setomaa koolide direktor

Jõulukuu on heade mõtete ja heade soovide kuu. Setomaa koolides on põhjust rõõmustamiseks päris mitmest vaatest.

Setomaa koolide kõik õppekohad on *hiia õpmisõ kotusõ*, kus 1.–9. klassis õpib kokku 203 õpilast. Käesoleva õppeaasta esimese trimestri tulemused andsid häid sõnumeid ja tublisid tunnustusi.

Suur rõõm on sellest, et 1. klassi õpilased on väga tublilt kohanenud koolieluga. Koolilapseks saamine võib olla suur muutus nii lapsele kui kogu perele. Meie 1. klassid on hästi hakkama saanud ja heameel oli neid tunnustada.

Värskas õppekoha 109 õpilasest 15 said tunnustuse väga hea õppimise eest ja 22 õppisid vähemalt neljadele-viitele ehk kokku 37 väga tublit õpilast. Mikitamäe 46st õpilasest õppis neljadele-viitele 15 last, sh kahe lapse tulemused olid ainult väga head. Meremäe õppekoha 29 õpilasest 10 õppis hästi ja väga hästi. Obinitsas saavutas esimesel trimestril 5 õpilast 19st head või väga head tulemused. See tähendab, et kolmandikul Setomaa koolide 1.–9. klassi õpilastest on akadeemilised tulemused sellised, mis toovad naeratuse näole.

Loomulikult on koolis õpilasi, kes vajavad tuge kas igapäevase õpiabi näol või kellega tugispetsialistid ja õpe-

tajad töötavad tõhustatumalt. Neid on koolis veidi vähem kui viiendik. Nii tublide kui tuge vajavate õpilaste edenemises on suur osa õpetajate ja spetsialistide töö, aga tänu on väärt ka õpilaste pered, vanemad ja teised lähedased.

Me saame üheskoos hakkama ja peame meeles, et mitte ainult head hinded ei kujunda inimest, vaid mistahes teised tegevused, millest õpilased osa saavad. Sel sügisel oli eriline heameel, et meie koolide eripära on tõusnud tegevuste keskmesse. Ettevõtlikkusõppe elevust tekitav tulemus oli näha õpilasfirmade laadal. Kui eelmisel aastal osales Setomaalt kümnekond mini- ja õpilasfirmat, siis sel aastal poole rohkem. Õpilasfirmadele hakkavad

peagi kannale astuma mini-minifirmad, kus 3.–6. klassi õpilased edukalt oma tooteid müüvad. Ka see tegevus ei ole juhtunud, vaid toimunud õpetaja ja lastevanemate koostöös.

Oleme üheskoos astunud samme selleks, et olla päriselt Liikuma Kutsuv kool. Igakuised liikumisväljakutsed lisaks igapäevasele liikumisajale kasvavad meie hoogu. Liikumisest saavad osa õpilased, aga ka õpetajad. Head tulemused, liikumine ühiste sihtide suunas ja ettevõtlik meel on sammud, millega on rõõm astuda vastu uuele aastale.

Setomaa koolipere head soovid, hea tahe ja pühendumine töösse annavad lootust saada jõuluvanalt pai ja väljateenitud talvepuhkuse.

Setomaa Gümnaasiumi riigikaitseõpetaja Arvi Suvi pälvis riikliku tunnustuse

Tegu on üle-eestilise tunnustusega, millega tõstetakse esile õpetajaid, kelle igapäevane töö ja eeskujud aitavad kujundada noorte teadmisi, kaitsetaht ja valmisolekut panustada Eesti riigikaitsele. Arvi Suvi on üks neist silmapaistvatest õpetajatest, kelle kohta esitatud ettepanekud tõid esile nii tema pühendumuse kui ka märgatava mõju õpilastele ja koolielule laiemalt.

Ettepanekutes kirjeldati Arvi Suvit muu hulgas õpilaste poolt kõrgelt hinnatud mentorina, usaldusliku ja hooliva õpikeskkonna loojana, distsipliini ja vastutustunde kujundajana, lõimitud ja individuaalse õppe meistrina, kolleegide seas hinnatud koostööpartnerina ja väärtuspõhise kasvatusedendajana.

Setomaa Gümnaasiumi õpilaste arvates on eriti oluline just see, kuidas Arvi Suvi oskab distsipliini ja vastutustunnet kujundada väärtuspõhise

Arvi Suvi (keskel) tunnustusteremoonial.

Foto: Rasmus Allik / Kaitsevägi

kasvatuse põhimõtteid järgides. Riigikaitseõpetus ei piirdu tema tundides ainult teadmiste edasiandmisega, vaid toetab ka noore inimese kujunemist vastutustundlikkuse, hoolivaks

ja oma riigi pärast mõtlevaks kodanikuks.

Setomaa Gümnaasiumis on riigikaitseõpetus ja noorte kaitsetahte kujundamine olnud alati tähtsal kohal.

Arvi Suvi tunnustamine kinnitab, et meie kooli järjekindel töö selles vallas on märgatud ja hinnatud ka riiklikul tasandil.

REIN JÄRVELILL

Õpilasfirmade laadal pakuti põnevaid tooteid

INGRIT KALA

Värskas õpilasfirmade laada peakorraldaja

Uus aeg nõuab uusi oskusi ja nii ongi koolisüsteemis võimalik õppida ettevõtluse aluseid juba koolitunnis. On tore, kui saad õpetaja või juhendaja abil valmis oma toote ja seejärel on võimalik kodukoha lähedal laadale kauplema tulla. Juba 12. korda kogunesid noored Värskasse õpilasfirmade laadale. See oli jätk varasemalt peetud üritustele ja avas õpilasfirmade laadahooaja. Registreeritud rekordiline 57 firmat, kellest 55 ka kohale jõudis.

Tegu oli kõigile külastajatele mõeldud avatud laadaga ja oli tore näha, et uudistajaid ja ostjaid jagus. Kuigi eesmärgiks ei olnud võistlemine, jagati noortele laada lõppedes ka auhindu.

Zürii tunnistas laada parimaks õpilasfirmaks Põlva Gümnaasiumi ÕFile Recard. Tunnustatud said ka Võru Gümnaasiumi ÕF Deit täidetud datlid ja ÕF SIN käsitööna valmistatud gurmeesokolaadid.

Parima toote auhind läks taaskasutatavate õnnitluskaartide eest Põlva Gümnaasiumi ÕFile Recard. Tunnustatud said ka Võru Gümnaasiumi ÕF Deit täidetud datlid ja ÕF SIN käsitööna valmistatud gurmeesokolaadid.

Parim Setomaa firma Värskas õpilasfirmade laadal oli MF Pärimuster.

Foto: Reigo Teervalt

lauamängu. Tüdrukute juhendaja on Meelike Kruusamäe ja mentorina toetas neid Monika Viskar.

Välja jagati ka eripreemiaid. Meremäe poisid Henri Liinamäe ja Stanislav Sitnik MF Magus Elu pakkus müügiks maiuseid, mille valmistamiseks oli kasutatud kohalikku toorainet – mustasõstraid. Poiste juhendaja on Sigre Andreson.

Eripreemia päevakohase toote letile toomise eest sai Värskas poiste MF Magnetico. Rasmus Kalder, Hendrik Kruusamäe, Raico Kõdala ja Gregor Sulp toodavad külmkapimagneteid ja võtmehoidjaid.

Populaarseks osutus Saatse saapa kujuline puidust magnet. Poiste juhendaja on Meelike Kruusamäe.

Eripreemia käelise tegevuse eest läks taaskasutusmetallist ehteid tootvale Põlva Gümnaasiumi firmale Anulus.

Oli tore saginat täis laadapäev! Tahan veel kord tänada laadale noori innustama tulnud ettevõtjaid Aime ja Neeme Tulpi Ostrovast! Aitäh züriile: Urmas Kruuse, Margus Timmo, Agatha Ojasaar, Signe Roost ja Maarja Saarine.

Peakorraldaja kiidab abilisi: Triinu Arund, Margarita Kõdala, Kaja Tullus, kultuurimaja töö-

tajad Anu Toe ja Jaanus Viskar, fotograaf Reigo Teervalt. Aitäh!

Konkurss-laada korraldamine toimus Setomaa programmi toel ja oma panuse andis Setomaa vald. Aitäh ettevõttele Tartu Mill toetuse eest ja Seto Man Puhkekeskusele suur-suur tänu toidu valmistamise eest!

Aitäh õpetajatele, sponsori-tele, lapsevanematele, mentoritele, kes aitasid õpilasi konkurss-laadaks valmistuda. Teie toetus, juhendamine ja julgustus aitasid lastel oma ideid teostada ning enesekindlalt esineda.

Uute kohtumisteni Setomaa sündmustel!

Maakondliku jäätmekava eelnõu avalik väljapanek

Võru maakonna omavalitsuste ühise jäätmekava eelnõu avalik väljapanek toimub 7.–21. jaanuarini 2026 Setomaa Valla- valitsuses tööaegadel ja Setomaa valla veebilehel: <https://setomaa.ee/keskkond-ehitus-ja-teen/maa-ja-keskkond/jaاتمamajandus/>.

Jäätmekavas on parandatud viited ja lisatud seaduse muudatustest tulenenud täiendused ning kava on pikendatud kolme aasta võrra. Avaliku väljapaneku kestel on igal isikul

õigus esitada jäätmekava eelnõu kohta ettepanekuid ja vastuväiteid kirjalikult aadressil vald@setomaa.ee või postiaadressil Pikk tn 12, Värskas alevik, Setomaa vald 64001.

Avaliku väljapaneku tulemuste arutelu toimumise aeg on 26. jaanuaril kell 13 Värskas kultuurimaja väikeses saalis. Avalikku arutelu ei korraldata, kui avaliku väljapaneku kestel ei esitata ühtegi ettepanekut või vastuväidet.

Setomaa Vallavalitsus

Omniva sulges Obinitsa postipunkti

Järjepidevalt langeva külastatavuse tõttu sulges Omniva selle aasta lõpus Obinitsa postipunkti Setomaal. Kõik postiteenused jäävad piirkonna elanikele kättesaadavaks ka edaspidi – postiteenused jõuavad kulleriga tasuta koju kätte ning pakke saab saada ja saata lähedal asuvate pakiautomaatide kaudu.

„Obinitsa kaudu liikus viimasel aastal vaid 1–2 saadetist päevas. Seevastu Värskas pakiautomaadi kaudu liigub umbes 20 pakki päevas. See, et tarbijad eelistavad pakiautomaadi kasutamist postipunktile, on peamine põhjus, miks postipunktide külastatavus on sedavõrd langenud, et Obinitsa postipunkti lahtihoidmine pole enam mõistlik,“ selgitas Omniva postiasutuste Lõuna piirkonna juht Rita Kasesalu.

Obinitsa postipunkti viimaseks tööpäevaks jäi 7. detsember.

Kõik Võrumaa postiasutused, pakiautomaadid, postmarkide edasimüüjad ja kirjastuste asukohad on leitavad Omniva kodulehel: www.omniva.ee/asukohad. Samuti

on lai valik postmarke ja muud pakki- ja postiteenusteks tarvilikku saadaval Omniva e-poes: www.omniva.ee/epood.

Obinitsale lähim pakiautomaat asub Oraval.

Alates postipunkti sulgemisest pakub Omniva Obinitsa piirkonna inimestele tasuta personaalset postiteenust – võimalust kutsuda postikuller oma koju või töökohale, et saada vajalikke postiteenuseid ilma kodust lahkumata.

Kulleri käest saab osta postmarke ja ümbrikke, saata ja võtta vastu kirju ning universaalse postiteenuse pakke, tasuta arveid, tellida ajalehti ja ajakirju. See on eriti mugav lahendus ka neile, kellel on kodust väljaminek raskendatud kas transpordi-, tervise- või muude probleemide tõttu.

Kõige lihtsam ja kiirem viis personaalse postiteenuse tellimiseks on täita ära veebivorm: www.omniva.ee/era/abiinfo/personaalne-postiteenus.

Kui interneti kasutamine ei ole võimalik, siis saab personaalse postiteenuse tellida ka telefonil 664 3330.

Omniva

Kellele seda noorsootööd vaja on?

TRIINU ARUND

Setomaa Noorsootöö Keskuse juhataja

Kui ühiskonnas arutletakse hariduse, turvalisuse või regionaalarengu teemadel, jõutakse varem või hiljem nendeni, kes kujundavad homse päeva. Noorsootöö rolli üle arutledes kerkib sageli küsimus: kas see on tegelik väärtus noore arengule või lihtsalt järjekordne kulu kohaliku omavalitsuse eelarves? Vastus ei ole mustvalge, kuid arutledes noorsootöö sisu ning mõju üle, selgub, et tegu on märksa enama kui kulureaga.

Setomaa noorsootöö keskuse igapäevatöö fookuses on olnud ja on suhtlus noortega: nende huvid ja vajaduste kuulamine ning usaldusliku suhte loomine. See ei ole lihtsalt „noortega tegelemine“, see on noore arengu jaoks turvalise ruumi loomine. Nõuanded, kuulamine, suunamine ja toe-

tus ei kajastu küll eelarveraal, kuid need kajastuvad noore käitumises, valikutes ja hili- semas elus. Kõik need ülesanded, nagu noorte juhendamine mitteformaalses õppes, vaba aja tegevuste planeerimine ja läbiviimine, noorteinfo jagamine, omaalgatuse toetamine, korra tagamine, individuaalne töö ja palju muud moodustavad tugeva arendava süsteemi, mis aitab noorel leida tee, motivatsiooni ja enesekindlust.

Noorsootööspetsialisti töö koolides ei ole varutööjõud, vaid oluline osa noorte kaasamisest ja demokraatiakogemuse arendamisest. Õpilasesinduste nõustamine ja ürituste korraldamine loovad koolides elavat ja tegusat keskkonda. Samuti seisab noorsootööspetsialist Setomaal selle eest, et noortel oleksid kvaliteetsed ettevõtmised: malev, töötoad, huvitegevus, koolitused ja erinevad sündmused. Need on kogemused, mis panevad noored päri-

selt kasvama. Omavalitsus võib esmapilgul mõelda: „See nõuab palju töötajaid, koolitusi ja haldust.“ Kuid tegelikult hoiab toimiv noorsootöö ära palju suuremaid kulusid:

- väheneb riskikäitumine ja sellega seonduvad kulud,
- noorte vaimne tervis saab varajast tuge,
- noored leiavad tegevust ja ei jää teimetustest kõrvale,
- väheneb vajadus hilisemate sotsiaal- ja tugimeetmete järele,
- noored arenevad töö- ja ühiskonnaelus paremini toimetulevateks täiskasvanuteks.

Kokkuvõtvalt võib öelda, et noorsootöö ei ole pelgalt toetav tegevus, vaid üks olulisemaid ennetusmehhanisme, mida omavalitsus kasutada saab.

Sageli ei teadvustata, kui palju probleeme noorsootöö tegelikult ära hoiab. Kui noor leiab turvalise koha, kus temaga suheldakse, teda märgatakse ja tema arengut toetatakse,

siis väheneb märkimisväärselt nii riskikäitumise, vaimse tervise murede kui ka sotsiaalsete probleemide tõenäosus. Kõik need on mured, mille lahendamise hiljem võib vallale maksma minna kordades rohkem, olgu see läbi sotsiaalteenuste, korrakaitse, tugispetsialistide või tervishoiusüsteemi.

Lisaks ennetavale rollile on noorsootöö oluline strateegiline tähendus: see on valla maine ja arengu üks vedureid. Piirkonnad, kus noored on nähtud, kuulnud ja kaasatud, tõmbavad ligi aktiivseid peresid, loovad turvatunnet ja annavad märku, et tegemist on hooliva ja tulevikku vaatava kogukonnaga.

Hea noorsootöö aitab luua keskkonna, kus noored tahavad kasvada, tegutseda ja kuhu hiljem tagasi tulla. See omakorda mõjutab valla elujõudu, ettevõtlust ja kultuurilist mitmekesisust. Noorsootööspetsialist ei ole pelgalt turvaline män-

gujuht, vaid vastutab nii tegevuste, keskuse maine ja turvalisuse kui ka laiemate koostöösuhte eest. Ta jätab mulje nii noortele, peredele, partneritele kui ka külastajatele.

Hajaasustusega piirkonnad seisavad täna silmitsi väljakutsega, mis ei ole uus, kuid muutub iga aastaga teravamaks: kuidas hoida piirkond elujõulisena ja meelitada siia elama nii peresid kui ka tegusaid noori? Suured keskused tõmbavad oma võimaluste, mitmekesisuse ja mugavustega, ent väiksemad omavalitsused ei saa loota sellele, et inimesed „niisama“ nendeni tee leiavad. Just seetõttu on vaja nähtavat, julget ja süsteemset tegevust mitte üksnes sõnades, vaid ka tegudes. Üks valdkond, mis aitab seda nähtavust luua, on noorsootöö.

Kui noortesse panustada, siis ei panustata ainult ühte vanuserühma, vaid tegelikult panustatakse kogu piirkonna tule-

vikku. Noorsootöö tegevused, programmid ja projektid näitavad väljastpoolt vaadates, et tegemist on kohaga, kus noori märgatakse ja kus nende arengusse suhtutakse austuse ja tõsidusega. See on signaal, mis kõneleb rohkem kui ükski reklaam: siin on turvaline, toetav ja elav keskkond.

Kui eesmärk on hoida noori kodukohaga seotuna, kasvatada ettevõtlikku põlvkonda ja kujundada Setomaast noortesõbralik piirkond, siis ei ole noorsootöö luksust, vaid hädavajalik tegevus.

Niisiis – koorem või võimalus?

- Noorsootöö on võimalus.
- Võimalus ennetada probleeme, toetada arengut, hoida noored aktiivsed ja kaasatud.
- Võimalus tugevdada kogukonda ja suurendada Setomaa nähtavust.
- Võimalus kasvatada üles põlvkond, kes jääb siia elama, tööle, panustama ja looma.

Orienteerujate seiklused Soomes

Värskas OK Peko käis detsembris esimesel nädalal noortega seitsmepäevases treeninglaagris Soomes, et valmistuda algavaks hooajaks.

Suusalaager toimus Põhja-Soomes Äkäslompolos. Sõit Helsingist Äkäslompolole kestis üle kolmeteistkümne tunni ja kõik olid väga õnnelikud, kui me lõpuks kohale jõudsim. Saabudes võtsid meid vastu lumine maastik, külm õhk ja põhjapödrad.

Hommikuid alustasime väikese jalutuskäiguga õues, et enne hommikusööki korralikult üles ärgata. Tavaliselt tegime kaks trenni päevas ja trennide pikkus jäi pooleteist kuni kolme tunni vahele. Saime harjutada mäest üles ja alla sõitmist, avastada põnevaid radu, õppida õiget suusatehnikat ja panna proovile oma suusa-orienteerumise oskused. Laagri lõpus tegime ka väikese suusavõistluse, et näha oma arengut

eelmiste aastatega võrreldes.

Kahe trenni vahel enamasti kellelgi eriti energiat ei olnud ja sisustasime selle aja lõunauinaku. Õhtuti oli jaksu rohkem ja mängisime lauamänge või käisime kelgutamas. Iga päeva lõpus toimus ka koogiõhtu, kus kogu grupp tuli kokku. Tavaliselt söime kooki ja arutasime tulevaste ja juba toimunud treeningute üle.

Arvan, et kõik osalejad jäid reisiga rahule ja said sealt endale positiivse kogemuse. Soomes treenimine andis meile tugeva motivatsiooni ja paremaid oskused kogu hooajaks. Kui on võimalus treenida väljaspool kodu, tasub see alati ära. Uued eesmärgid on seatud ja nüüd jätkuvad treeningud Setomaal.

Värskas OK Peko soovib kõigile Setomaa inimestele sportlikku, rõõmsat ja teguderohket uut aastat!

LOORE LIISA SAMUEL

OK Peko orienteerujad Soomes lumelaagris. Foto: Emily Raudkepp

VÄRSKA ORIENTEERUMISKLUBI

Aastalõpu matk 31.12.2025

KELL 11 Luhamaa Nulk: Luhamaa külamajast

Obinitsa: Obinitsa Seto Seltsimajast

Uusvada: Uusvada külamajast

Veretinä: Saare mäe otsast, küla Helbi poolsest mäelt

KELL 12 Mikitamäe: Savioro parklast

Rõsna: Rõsna külaplatsilt

Karisilla: Karisilla külaplatsilt

Nedsaja: Nedsaja bussipeatuse aiaplatsilt

Kolossova: Korela küla Kostivankri juurest

Saabolda/Kundrusse: Saabolda külaplatsilt

Saatse: Saatsse külaplatsilt

SETOMAA SETOMAA
KULTUURIKESKUS VALD

Setomaa aasta ettevõtja 2025 on Even Toomas

Setomaa ettevõtluselu keskmes oli 20. novembril Ilmaveere, kuhu koguneti tänama ja tunnustama valla ettevõtjaid ning kogukonnale olulisi partnereid.

REIN JÄRVELILL

Pidulik tunnustusõhtu algas mõttevahetusega tuleviku töömaailmast – ettekande „Human + Machine / Inemine + Mašsin“ pidas ettevõtja ja andmeanalüüsi õppejõud Indrek Seppo, kellele lisas digitaalse tulevikupildi vaatnurki Lauri Haav, ettevõtte //kood juht. Juttu tehti sellest, kuidas tehisaru, andmed ja tehnoloogia saavad toetada väikese piirkonna ettevõtlust. Ettekannetele järgnesid tunnustuste üleandmine, suupisted ja vaba vestlusring, kus jätkus arutelu nii majanduse olukorra kui ka kohalike edulugude üle.

Setomaa valla aukirja ja tiitli „Setomaa aasta ettevõtja“ pälvis Even Toomas, OÜ Värskas Laht eestvedaja. Ettevõtte alustas tegutsemist 1992. aastal kaubandusettevõtte, kuid on aastate jooksul arenenud tugevaks puidusektori tootmisettevõtteks. Täna on põhitoodanguks kvaliteetne kamina-puu eksportturule, Värskas Lahe kase- ja lepaklotsi leiab Eestis näiteks Bauhofi kauplustest.

Värskas Laht on järjepidevalt investeerinud tootmise tõhusdamisse – ehitatud on katlamaja, kütusehooldla ja neli puidukuivatit, hiljuti valmis omavahenditest PVC-hall tootmis- ja ladustamiseks ning tänava ka palgiliin ja renoveeritud kaarhall. Investeeringud on suunatud nii töötajate töötingimuste kui ka toodangu kvaliteedi parandamisse. Tunnustust väärivad ettevõtja julgus investeerida isegi keerulisemal ajal.

Tiitli „Setomaa kogukonnale oluline ettevõtja“ pälvis MTÜ Seto Kuninglik Teater. Teater on viimastel aastatel toonud Setomaa täiesti omanäolist kultuurielamust – nende esiklavastust „Seto Odüsseia“ on kirjeldatud kui võrreldamatut millegi muuga, mis 2025. aastal Setomaal toimus. Teater seob loovalt traditsioonilise seto kultuuri ja nüü-

Aasta ettevõtja tunnustuse andis Even Toomasele üle vallavanem Raul Kudre. Foto: Rein Järvelill

disaegse lavakunsti ning toob nii kohalikud kui külalised Setomaaale tagasi. Nominendid selles kategoorias: Inara Luigas, MTÜ AIG; Neeme ja Aime Tulp, Ostrova Mari OÜ.

Tiitli „Setomaa uus tulija“ sai Marilyn Martin, Ollõluuja Pruulikoda OÜ juhatusel liige ja pruulmeister. Koos Ahto Raudojaga on nad loonud Setomaa oma kohaliku õllekultuuri: külalised tunnevad nüüd nimesid nagu Potiseto porter, Seto Kuningriigi pilsner ja Örsava verrev ale. Marilyn tegeleb eelkõige retseptide arendamise, tooraine ning paberimajandusega, Ahto hoiab tootmis- ja tehnilist poolt ja kliendisuhetust – ühiselt kujundatakse Setomaa maitseid pudelis. Nominendid olid veel Margus Alver, Valge Ristik OÜ; Alar Simmermann, Lepiku Laser OÜ; Ode Oras, Pihlasuvi OÜ / Barest shoes.

Tiitli „Setomaa silmapaistev ja uuenduslik ettevõtja“ pälvis Paul Sõrmus, MTÜ Uma Tettü eestvedaja. Vasla külas Vana-Sõrmuse talu väravate taga tegutseb kaasaegne mahejoogitootmine, mis on osa-

valt põimitud ajaloolise kindlustalust miljöoga. Pererahvas võtab vastu külalisi, pakub jookide degusteerimist ja jutustab lugusid esiisadest. Sõrmus Paul on käesoleval aastal ka Seto kuninga taarimeister; tema joogid on mahekonkurssidelt toonud mitmeid auhindu – teiste seas Seto Taarile hõbedane ning Võilille ja Angervaksa mullile Eestis Sommeljeede Assotsiatsiooni festivalil „Maitsev Eesti“. Nominendid olid veel Sirje Kruusamäe ja Meelike Kruusamäe-Veinberg, Toomemäe OÜ; Perekond Jõgeva, Värskas Originaal AS.

Tiitli „Setomaa arengut toetav organisatsioon“ sai SA Võrumaa Arenduskeskus. Just nende eestvedamisel jõuti 2018. aasta suvel Värskas toimunud visioonikonverentsil „Mahe Setomaa“ kokkuleppele, et maheajandus tuleb kirjutada valla arengukavasse. Nii sai Setomaa esimene omavalitsus, kelle arengukavas on strateegiline eesmärk olla tunnustatud mahepiirkond. Sama idee – „mahe ja muhe Võrumaa“ – võitis hiljem Vunki Mano loomemetalgud ning viis 2020. aastal

ülemaakondliku mahekokkuleppe. Täna on mahedale koolitoidule olemas riiklik toetus ja Võru maakond on tunnustatud Euroopa Liidu mahepiirkonnaks 2025. Nominendid olid veel SA Seto Instituut; Setomaa Muuseumid.

Tiitli „Setomaa raudvara“ pälvis Silver Hüdsi, kelle Vanajüri seebipood Kolossova külas on saanud omamoodi nähtuseks kogu Setomaa turismiteljel Obinitsa ja Värskas vahel. Väike käsitöötaja, kes tänava tähistas seebipoe 15. tegevusaastat, meelitas igal suvel kohale nii kohalikke kui külalisi, olles justkui kuldne keskpunkt külaliste teekonnal. Nominendid: Värskas Mineraalvee OÜ; Värskas Sanatoorium AS.

Tunnustusõhtu Ilmaveerel näitas, kui mitmekesine ja elujõuline on Setomaa ettevõtlus: alates marjataludest, pruulikodadest ja mahejoogitootjatest kuni kultuuriinstituutide ja turismiettevõteteni. Kõigi nende inimeste ja organisatsioonide ühine pingutus hoiab Setomaa elus, arenevana ja tulevikku vaatavana – nii inimeste kui „mašina“ abil.

Hõbeakadeemia heaolu teekond

Setomaa ja Smiltene teadmishimulised ja nooruslikud pensionärid kogunesid 25. novembril Ape kultuurimajas, et osaleda projekti „Hõbeakadeemia“ esimeses õpitavas „Vaimne heaolu/tervis, sotsiaalse isolatsiooni ja üksinduse ennetamine“ ehk „Heaolu teekond“. Osalejaid oli kokku 35.

Üheskoos käidi Kristine Vilcane ja Lasma Polikevica juhtimisel läbi praktilised samud heaolu teekonnal, otsiti inspiratsiooni nii enesest kui

kaasteelistelt. Teekonna läbimisel oli suur abi Prangli Jaani (Jānis Prangels) suurepärasest tõlkimisest.

Suur tänu Daiga Bojarele, kes õpitoa ette valmistas ning kes on pannud kokku toreda videojäädvustuse sel päeval läbi käidud ühisest heaolu teekonnast.

Õpituba toimus Eesti-Läti programmi toetatava projekti nr EE-LV00217 „Hõbeakadeemia“ (Silver Academy) raames.

KAJA TULLUS

Hõbeakadeemia Ape kultuurimajas.

Foto: Kaja Tullus

Pakutrüküh joulupildi omma' tennü' Setomaa kuulõ Meremäe opmiskotusõ opilasõ Riitsaarõ Evari juhõndamisõ perrä.

SÜNDMUSÕ' JAANUARIH

- 2. jaanuar kell 18 Miktämäe külä kokkosaaminõ teeninduspunkti saalih.
- 3. jaanuar kell 10.30 mälestüminuti' Verska Vabadussamba platsil ja Luhamaa mälestüskivi man.
- 3. jaanuar kell 18 talsipühi' Luhamaa külämajah.
- 4. jaanuar kell 15 talsipühi' Satserrinnah Saatse küläkeskusõh.
- 4. jaanuar kella 18–19.30 setodõ talsipido üteh Talsi Eeva ja Villuga Tarto Raekua platsil.
- 7. jaanuar talsipühi.
- 12. jaanuar Saatse märtridõ Vassili ja Stefani mälestüs.
- 14. jaanuar vana-vahtsõnaaštak.
- 16. jaanuar kell 19 Zetodõ suur vana-vahtsõnaaštaga pido Tartoh Püssirohukeldrih.
- 17. jaanuar kell 16 filmiõtak – „Pikad paberid“ Uusvada kultuuriküläh.
- 17. jaanuar kell 19 vana-vahtsõnaaštaga pido Obinitsa küläkeskusõh.
- 21. jaanuar kell 17 leelo ja Minna laulu' Miktämäe Inara Vanavalgõ kohvitarõh.
- 22. jaanuar kell 18 Talina Seto Latsi Kooli kõrraldõt Talina setodõ vana-vahtsõnaaštaga pido Wismari 32, metropoliidi osalusõl ja residentsih.
- 24. jaanuar kell 21 retropido Lahe baarih: esines Nancy.

Õnnitlömi tillokõist vallakodanikku!

GUSTAV KRAAM

2026

Jaanuar

- 3. jaanuar – vabadussõah võitlõjidõ mälestüspäiv
- 7. jaanuar – talsipühi peetas:
- 3. jaanuaril Luhamaa külämajah
- 4. jaanuaril Satserrinna küläkeskusõh
- 4. jaanuaril Tarto Raekua platsil kuuu Talsi Eeva ja Villuga
- 16. jaanuaril Zetodõ suur vana-vahtsõnaaštaga pido Tartoh Püssirohukeldrih
- 17. jaanuaril vana-vahtsõnaaštaga pido Obinitsah
- 21. jaanuaril Hainsoo Minna lauludõ ja lugudõ õtak Miktämäel Inara Vanavalgõ kohvitarõh

Veebruar

- 2. veebruar – Tarto rahulepingu aastagapäiv, peetas:
- 3. veebruaril Verska Vabadussamba platsi pääl
- 16. veebruar – võiuñatäl alostas
- 22. veebruar – päälõngu näütüse avaminõ Obinitsa muuseumitarõh
- 22. veebruar – maaselitsa pidaminõ Obinitsah, Verskah, Lüübnitsah
- 23. veebruar – suur paast nakas pääle
- 23. veebruar – Eesti Vabariigi aastapääväle pühendet kontsertaktus ja tunnustaminõ
- 24. veebruar – Eesti Vabariigi aastapääväle pidaminõ Luhamaal
- 24. veebruar – Eesti Vabariigi aastapääväle pühendet paraat Obinitsah

Märts

- 20. märts – Hilana Taarka umakultuuri-preemijidõ üleandminõ Obinitsah
- 22. märts – Hilana Taarka sünnüpäiv

Aprill

- 5. aprill – urbõpühä
- 6.–11. aprill – suur nätäl
- 7. aprill – kapstmaafapäiv
- 12. aprill – lihavõõtõ pidaminõ Verskah, Obinitsah, Miktämäel ja muial

Mai

- „Üte talo näpotüü. Sirje Ots“ näütüse ja tsulana näütüse avaminõ Verskah Seto pitsi päivi avaminõ Verskah
- 6. mai – juripäiv
- 8. mai – immipäävä kontsert
- 15.–17. mai – Rattafest – retk läbi Setomaa
- 16. mai – kogokunnafestival Obinitsah
- 16. mai – muuseumiüü
- 21. mai – suur ristipäiv
- 22. mai – keväjäne migulapäiv; Haavaoksa Pauli luulõvõistlus
- 24. mai – suvistõ laat
- 31. mai – suvistõpühi; Kuigõ, Podmotsa ja Võmmorski pühä Seto pitsi päivi lõpõtaminõ

Juuni

- 1. juuni – suvistõpühi
- 1. juuni – latsikaitsõpäiv Verskah
- 3. juuni – Obinitsa muuseumi sünnüpäiv
- 13. juuni – XVI Satserrinna sõirapäiv
- 13. juuni – näütüse „Savi“ avaminõ Saatse muuseumih
- 14. juuni – leinapäiv
- 14. juuni – Luhamaa jaanituli
- 14. juuni – Põhja- ja Lõunalaagri 100 kuuhtüü-ürütüs
- 22. juuni – Miktämäe jaanituli
- 23. juuni – Meremäe jaanituli
- 23. juuni – Verska jaanituli ja perrepäiv
- 23. juuni – Säitsmemäe vallalõtegeminõ

Juuli

- 1.–11. juuli – apostlitõ paast
- 4. juuli – Seto jaanituli Treskih ja traktoridõ sõu
- 6. juuli – Miikse jaanituli
- 7. juuli – vana jaanipäiv, Miikse ja Treski pühä
- 12. juuli – piitrepäiv
- 17.–18. juuli – Ostrova festival
- 30. juuli – iloõdak Verska talomuuseumih
- 31. juuli kell 19 – „Seto Odüsseia“ Luhamaal

August

- 1. august – Seto Kuningriik Miktämäel
- 1., 6., 7. ja 8. august kell 19 „Seto Odüsseia“ Luhamaal
- 7. august – annõpäiv
- 7.–9. august – Treski fest
- 8.–9. august – Seto kostipäiv
- 14.–27. august – maarapäävä paast
- 19. august – paasapäiv Obinitsah ja Lüübnitsah
- 20. august – eissaisvuspäiv
- 22. august – Lüübnitsa sibula- ja kalalaat
- 28. august – maarapäiv

September

- 1. september – Setomaa haridusõ pido
- 21. september – väiko-maarapäiv Laossinah

Oktoober

- 3.–9. oktoober – seto kultuuri nätäl
- 14. oktoober – mihklipäiv, Usinitsa ja Härmä pühä
- 1. november – nahtsipäävä laat Verska talomuuseumih
- 11. november – nahtsipäiv, Küllätüvä, Meldova, Serga, Uusvada, Suurõ-Rõsna, Matsuri ja Rokina pühä
- 28. november koon' 7. jaanuar – talsipühi paast

Detsember

- 4. detsember – joululaat Verska kultuurimajah
- 9. detsember – väiko-juripäiv Verskah
- 14. detsember – Vabarna Anne umakultuuri-preemijidõ kätteandminõ

SÜNNÜPÄÄVÄ' JAANUARIH

Leima Aarne – 64 1. jaanuar sootška, Seto Kongressi Vanõmbidõ Kogo liigõh	Enno Maria – 89 17. jaanuar Leiko koorih laulnu leelonaane
Alumäe Helen – 51 2. jaanuar Mokornulga koori leelonaane, Seto Instituudi kirotaja, giid	Kina Silvia – 92 18. jaanuar Helmise koorih laulnu leelonaane
Kooseri Kärt – 39 2. jaanuar Tsihibärbläse' koori laulja, näütlejä	Reinsaarõ Liina – 40 20. jaanuar Siidisõsarõ leelonaane
Tillo Piret – 59 4. jaanuar Siidisõsarõ leelonaane	Mürkheina Leo Aleksei – 81 25. jaanuar Hõpõhõimu pillimiis
Kruusamäe-Veinbergi Meelike – 42 5. jaanuar Verska Naase' leelonaane	Kimmo Helme – 86 28. jaanuar Ilolisõ leelonaane
Ogarjova Tatjana – 86 8. jaanuar Seto erämuusiumi pernaane Radajal	Eksini Silvi – 84 29. jaanuar Helmekaala' leelonaane
Blumi Urve – 64 8. jaanuar Meremäe-Obinitsa naiskoori laulja	Talalajeva Liia – 83 29. jaanuar Petseri 2. Keskkooli innine direktor ja oppaja
Rahasepä Rainer – 50 8. jaanuar Seto Kongressi Vanõmbidõ Kogo liigõh, kiränik, politseinik	Suvisild Voldemar – 80 30. jaanuar Velõ' laulumiiis
Luigasõ Inara – 67 13. jaanuar sootška, poliitik, ettevõtja	Laanetu Nikolai – 80 29. jaanuar luudustiidlänne
Reinsaarõ Maie – 65 14. jaanuar leelonaane	Linnamäe Lauri – 45 30. jaanuar aokiränik
Kriguli Meelis – 57 15. jaanuar keraamik, kunstnik	Võsu Veera – 76 31. jaanuar kunstnik
Kapteni Maime – 79 16. jaanuar Leiko koorih laulnu leelonaane	Verevmäe Väino – 67 31. jaanuar lehelugõja Petserih
	Lennuki Ülle – 64 31. jaanuar Sorrõseto leelonaane

Setomaa Vallavalitsus suuv õnnõ:

Alla Saare	93	Feliks Keldrimägi	78
Silvia Kina	92	Taimi Varinurm	77
Helvi Tirp	90	Viktor Dreskov	77
Valve Kuuste	90	Tamara Ankipova	76
Maria Enno	89	Helju Mikitalo	76
Valentina Dõrlova	88	Tiina Paasik	76
Eve Ämarik	87	Heino Lahe	76
Galina Kütisaar	87	Uno Prost	76
Laine Kõrgemäe	87	Mati Kadak	76
Raja Jäeger	86	Viktor Mõisja	75
Milvi Kvetkovski	86	Hille Reidla	75
Juta Toobre	86	Helgi Rumask	74
Laine Tagarand	86	Taali Linnumets	74
Endel Kapten	86	Leo Lillmaa	74
Hilju Press	85	Paul Kudre	74
Aide Meitus	85	Leo Salumägi	74
Enno Kojus	85	Helve Tammekun	73
Aleks Kõiv	84	Aleksandr Kivik	73
Jevgenia Saltun	84	Luule Malahov	73
Liia Talalajeva	83	Leo Raudkett	73
Zinaida Kõomägi	81	Leo Kõppar	73
Vassili Jallai	81	Nikolai Lillik	72
Tetiana Chabanova	80	Rein Pirnpuu	72
Galina Ladvik	79	Aita Parm	70
Maime Kapten	79	Maie Tammisto	70
Aino Lillik	79		

Leinämi

† Toomas Madalik	† Valentina Männik
† Maria Lepik	† Pille Lind

22. jaanuaril om Talina Seto Latsi Kooli kõrraldõt
TALINA SETODÕ VANA-VAHTSÕAASHTAGA PIDO.
Alostus kell 18 Wismari 32, metropoliidi osalusõl ja residentsih.
Kõik seto' ja setodõ sõbra' omma' oodõt.

